

Deventer 13 januari 2023

Betreft amicus curiae vleermuizen

1. In hoeverre is endoscopisch onderzoek a. gebruikelijk en b. geschikt om te beoordelen of er in een spouwmuur vleermuizen aanwezig kunnen zijn, en zo ja, welke eisen moeten aan een dergelijk onderzoek worden gesteld?

A: Niet gebruikelijk wanneer een gebouw (woning, flat, grotere opstallen) gecontroleerd moeten worden op vleermuizen of sporen daarvan. In het geval van bijvoorbeeld een trafohuisje kan het wellicht afdoende zijn.

B: Nee, een endoscoop kijkt maar een meter of iets dergelijks ver. Daarbij komt dat sporen dan gemist worden. Ook kunnen vleermuizen net achter een stukje cement of iets dergelijks zitten. Zeker met grotere gebouwdelen is het absoluut niet mogelijk. Tevens, het niet aantreffen van een vleermuis op dat moment is nog geen zekerheid dat het gebouw geen jaarrond beschermd verblijf betreft (vleermuizen verhuizen soms en gebruiken een gebouw voor verschillende functies). Eenmalig endoscopisch onderzoek zegt niks over jaarrond beschermde verblijfplaatsen en aanwezige functies.

2. In hoeverre is ecologisch onderzoek a. gebruikelijk en b. geschikt om te beoordelen of er in een spouwmuur vleermuizen aanwezig kunnen zijn, en zo ja, welke eisen moeten aan een dergelijk onderzoek worden gesteld?

A: Gebruikelijk bij een ruimtelijke ingreep, maar niet bij na-isoleren. In tegendeel.

B: Beoordeling dient door een ter zake kundige te worden uitgevoerd. Van onderaf lijken gebouwen voor een niet getraind oog niet toegankelijk voor vleermuizen. In de praktijk leer je openingen/sporen herkennen die kunnen duiden op gebruik door vleermuizen. Bij twijfel dient altijd uitgegaan te worden van geschiktheid.

3. Indien uit de in 1 en/of 2 genoemde onderzoeken volgt dat niet kan worden uitgesloten dat vleermuizen in een spouwmuur aanwezig kunnen zijn, in hoeverre is nader ecologisch onderzoek a. gebruikelijk en b. geschikt om te beoordelen of er in een spouwmuur daadwerkelijk vleermuizen aanwezig zijn, en zo ja, welke eisen moeten aan een dergelijk onderzoek worden gesteld?

A: Wanneer een onafhankelijk bureau beoordeeld heeft dat het gebouw geschikt is voor vleermuizen is het aannemelijk dat dit onderzoek daadwerkelijk wordt uitgevoerd.

B: Nader onderzoek (uitgaande van vleermuizenonderzoek conform vigerend vleermuizenprotocol) is afdoende om gebruik door vleermuizen vast te stellen. Onderzoek is veelal gebruikelijk bij een ruimtelijke ingreep, bij na-isolatie echter volledig niet. Het onderzoek dient op basis van het vigerende vleermuizenprotocol te worden uitgevoerd. Daarbij pleiten wij ook voor meer inzet van moderne hulpmiddelen, waaronder de warmtebeeldcamera. Deze camera zorgt ervoor dat er een veel beter beeld komt van het gebruik door vleermuizen.

4. Zijn er alternatieve onderzoeksmethoden beschikbaar aan de hand waarvan kan worden beoordeeld of er in een spouwmuur vleermuizen aanwezig kunnen zijn, respectievelijk daadwerkelijk aanwezig zijn, en zo ja, welke eisen moeten aan dergelijke onderzoeken worden gesteld?

Voordat daadwerkelijk een nader onderzoek conform vleermuizenprotocol wordt ingezet kan met een lange ladder, hoogwerker etc. de constructie beter bekeken worden. Soms lijken open stootvoegen/ dakranden etc. geschikt voor vleermuizen, maar zijn dat bij nadere inspectie niet.

5. Wat zijn bij benadering de gemiddelde kosten per m² spouwmuur van een gemiddelde woning van de onderzoeken als bedoeld onder 1, 2, 3 en 4 naar de mogelijke, respectievelijk daadwerkelijke aanwezigheid van vleermuizen in een spouwmuur?

Geen vaste prijs voor te geven. Gaat niet per m² maar vaak per gevel(s). Daarbij speelt soort (kans op laatvlieger betekent extra avond bijvoorbeeld) en 75% regel uit vleermuizenprotocol een rol.

6. Welke bijkomende kosten en andere schade - als bijvoorbeeld een stijging van de spouwmuurisolatiekosten en het pas later kunnen genereren van de met een spouwmuurisolatie te realiseren energiebesparing - kunnen optreden in verband met het moeten uitvoeren van de onder 1, 2, 3 en 4 bedoelde onderzoeken? Vallen die kosten en schade bij benadering te kwantificeren, het liefst in de vorm van een bedrag per m² spouwmuur van een gemiddelde woning per maand dat de spouwmuur niet is geïsoleerd.

Geen antwoord op te geven in onze ogen. Bijkomende "schade" die in onze ogen wel zeer bepalend is, is het moeten aanvragen van een ontheffing Wnb bij de provincie. Dit betekent vaak hoge advies- en legeskosten en vaak een jaar vertraging (waardoor een jaar langer duur gestookt moet worden). Dit is een aspect waardoor onderzoek ook ontweken wordt. De meeste mensen vinden het niet erg om op een zo natuurvriendelijke manier te opereren en zelfs kasten op te hangen (wellicht in te bouwen), maar het draagvlak gaat vaak verloren wanneer er aangegeven wordt dat de schade enkele duizenden euro's gaat zijn en dat er waarschijnlijk een jaar vertraging opgelopen wordt.

7. In hoeverre en op welke manier zou samenwerking tussen de bij de spouwmuurisolatie betrokken partijen, als bijvoorbeeld (behartigers van de belangen van) corporaties, andere verhuurders, particuliere woningeigenaren, spouwmuurisolatiebedrijven en overheidsinstanties, eraan kunnen bijdragen dat de genoemde onderzoeken goedkoper kunnen zijn en ook sneller kunnen worden uitgevoerd?

Ik mis hier de vrijwillige organisatie, zoals vleermuiswerkgroepen. Soms kunnen dergelijke, tegen een kleine vergoeding, bijdragen. Dit vereist wel coördinatie vanuit een stad/ gemeente/ provincie etc.

Commerciële adviesbureaus zijn vaak te duur voor particulieren. Voor overige partijen zijn de kosten vaak niet relevant. Wel de vertraging die het kan opleveren. In onze ogen is voor die partijen tijd (planbaarheid) belangrijker dan geld. Hiervoor zou een soort SMP (SoortenManagementPlan) gedachte van toepassing moeten zijn.

Een landelijke website waarop je alle SMP's kunt terugvinden zou ookal een oplossing zijn. Het SMP is de toekomst. Wanneer je snel inzichtelijk hebt of er een SMP van toepassing is waarbij je kunt aanhaken als particulier of ontwikkelaar kan dat bijdragen aan de wil om dit te doen. Een particulier of ontwikkelaar bouwt liever kasten in (na natuurvrij maken) dan dat er een nader onderzoek en mogelijke ontheffing Wnb betaald moet worden (en de daarmee gepaarde vertraging).

8. Heeft u nog andere opmerkingen of suggesties voor het aan de orde gestelde onderwerp van spouwmuurisolatie en het in kaart brengen van de eventuele gevolgen daarvan voor vleermuizen?

We raden aan om een soort volgsysteem op te zetten (zoals bij asbestvolgsysteem) waardoor het niet mogelijk is om geen rekening te houden met vleermuizen en waardoor handhaving ook makkelijker is.

Tevens zou, in het geval bij particulieren, (wanneer volledig onderzoek niet mogelijk gaat zijn) een gebouw altijd natuurvrij gemaakt moeten worden door een erkent bedrijf. Daarbij mag dat niet in de maanden mei-juli en de maanden november-maart, daar er dan zeer kwetsbare verblijven kunnen zijn. En in het SMP gedachtengoed, ophangen/ inbouwen van kasten. Willen mensen dat niet, dan nader onderzoek en eventueel ontheffing.

Voor ontwikkelaars, overheden, corporaties en dergelijke zou regulier onderzoek of SMP moeten gelden.